

Ze zvýrazněných trojic slov vyberte ta, která se do textu o invazivních druzích hodí nejlépe.

Invazní druhy jsou organismy zavlečené člověkem, ať už úmyslně či neúmyslně, mimo oblast svého **NEZNÁMÉHO/ČASTÉHO/PŮVODNÍHO** výskytu. Pokud se hodně rychle šíří, představují velké riziko pro přírodní systémy. Významně mění složení společenstev a rozmanitost krajiny. Ohrožují ale i člověka, hospodářská zvířata a zemědělství.

Z pohledu ochrany přírody je působení některých **VYHYNULÝCH/NEPŮVODNÍCH/PŮVODNÍCH** a invazních druhů považováno za jeden z nejvýznamnějších faktorů ohrožujících biologickou **CELISTVOST/ROZMANITOST/UŽITEČNOST**. Globálně jde po záboru a ničení biotopů o druhou nejvýznamnější příčinu ohrožení přírody.

Mezi úmyslné šíření lze zařadit např. zavlečení kožešinových druhů na chov či k lovu (norek, nutrie). Neúmyslně se invazní druhy šíří v současném globalizovaném světě, např. jako součást dováženého zboží, ale i přirozeně kolem silničních a železničních koridorů, vodními cestami atd.

V minulosti byly druhy odděleny **GEOGRAFICKÝMI/OBCHODNÍMI/BETONOVÝMI** bariérami, oceány či klimaticky neprostupnými oblastmi jako hory nebo pouště. S expanzí lidské civilizace se přesouvali a šířili také živočichové, přičemž se zpravidla zbavili svých **JEDOVATÝCH/PŘIROZENÝCH/SKRYTÝCH** škůdců, predátorů a dalších nepřátel. Díky tomu mohli lépe **UTÉCI/ŠKODIT/KONKUROVAT** druhům původním.

Šíření invazních nepůvodních druhů tedy není jen fenoménem posledních desetiletí, ovšem rostoucím celosvětovým obchodem posledních dekád je zvýrazněno. Zdaleka ne všechny zavlečené organismy jsou v novém areálu schopny **ZAPADNOUT/ZDOMÁCNIT/ZAKLÍČIT**, šířit se a působit problémy. Některé z nich ani nemusejí být nevítanými vetřelci. Příkladem z našich běžných živočichů je bažant obecný, který k nám byl přivezen již před 700 lety. V některých případech se také liší pohled různých zájmových skupin. Jinak vnímá dopad biolog či ochranář a jinak zemědělec, rybář či lesník.

PŘÍKLADY INVAZNÍCH DRUHŮ

Výrazné dopady na přírodu nastávají zejména na **DÁLNICÍCH/POLÍCH/OSTROVECH**, kde není před novým predátorem kam uniknout. Nejničivější příklady zahrnují plže oleacínu růžovou, který způsobil vyhynutí 134 druhů původních plžů na ostrovech v Tichém oceánu. Známým příkladem je zavlečení králíka divokého do Austrálie, kde **DESTRUKTIVNĚ/ŠETRNĚ/MÍRNĚ** působí na původní ekosystémy již přes 200 let. Nilský okoun je zodpovědný za vymizení 200 druhů **ETICKÝCH/ENDEMICKÝCH/EXOTICKÝCH** ryb ve Viktoriině jezeře v Tanzánii. Podle databáze Mezinárodní unie pro ochranu přírody (IUCN) se invazní druhy spolupodílely na vymření třetiny z celkového počtu vyhynulých živočichů (261 ze 782).

V Evropě je evidováno cca 150 druhů se silným dopadem na životní prostředí. Mezi savci jsou nejproblematictějšími potkan, norek americký, nutrie říční či ondatra pižmová. Ve vodním prostředí se jedná zejména o skupinu amerických raků přenášejících račí mor. Nechvalně známý je i plzák zahradní, který ničí zemědělské plodiny.